

voerden meer peper aan dan in de passen vermeld en maar weinig minder tin, namelijk in de passen gezamenlijk $7632\frac{1}{4}$ pikol peper en 18.458 pikol tin tegen de aangevoerde $8344\frac{14}{20}$ pikol peper en [fol. 48] $18.232\frac{56}{125}$ pikol tin. Dit is $712\frac{31}{100}$ pikol peper meer en slechts $225\frac{69}{125}$ pikol tin minder. Tegen de aanmerking van Heren XVII over de slechte staat van de geschenken voor de koning en dat de afpakkers daarvoor berispt hadden moeten worden, wordt aangevoerd dat bij besluit van 17 december 1762, gevoegd bij de generale missive van 31 december 1762, daartegen orders zijn gegeven die, naar men verwacht, er voor zullen zorgen dat de afpakkers zich niet aan kwalijke praktijken of slordigheid bezondigen.

DJAMBI

Heren XVII schreven dat de vorst van Djambi wel als voorbeeld bestraft diende te worden, daar het onzeker was of hij, wispelturig als hij was, zijn laatste belofte wel zou houden en hij het verdiende wegens zijn eerder gedrag, waarvoor hij de beloofde genoegdoening nog niet had gegeven.)

Daarop zijn wij verplicht te dienen dat, vermits gemelde koning, blijkens het Uwel Edele Hoog Achtb. bij brief van den 20^e oktober 1764 bedeelde, gezanten herwaarts gezonden heeft en deeze uit zijn naam op een plegtige wijze in onse volle vergadering wegens het gepasseerde pardon verzocht hebben, wij best geoordeeld hebben het daar bij te laten berusten. Alzoo het niet raadzaam was, enkel om meerder satisfactie te krijgen, een nieuwen oorlog met hem te beginnen in een tijd dat men, om Ceilon te adsstieeren en de oostersche comptoiren van volk te voorzien, zelfs zoo zeer verleegeen was dat men om diergelijke expeditiën niet konde denken.

Fol. 49r-v.

(Heren XVII merkten op dat er desondanks te Djambi een versterkte logie was gebouwd, dat er van de verbouw van peper niet veel te verwachten was en dat de prijs van 5 Spaanse realen het pikol die de resident mocht betalen, vrij hoog en moeilijk weer te vermindereen was. Voor het eerste punt verwijst de Hoge Regering naar [fol. 50] haar brief van 20 oktober 1764. De logie was versterkt om de Europese concurrenten, die zich daar kennelijk wilden vestigen, weg te houden. Dit fortje kostte de Compagnie f 4138 en het kan de vaart naar en van de koninklijke residentie beletten. Of de vrij onbelangrijke peperhandel zal toenemen, moet afgewacht worden. Als dat het geval is, dan zal de prijs ook wel dalen. Het is een goed voorteken dat voor het onlangs ontvangen partijtje maar $4\frac{1}{2}$ Spaanse reaal de pikol werd betaald.

SIAM

Hoewel daar in de brief van 18 oktober 1763 nog allerlei redenen tegen waren aangevoerd, is uit de brief van 10 oktober 1764 gebleken [fol. 51] dat Heren XVII, wegens de voortdurende verliezen, absoluut wensden dat het kantoor in Siam onmiddellijk wordt gesloten. De resident Anthonij Abraham Werdley zal met de daarheen vertrekkende Deunisveld daartoe de nodige instructies krijgen. Er is overlegd hoe de sluiting het beste uit te voeren is en de dienaren, goederen en bezittingen van de Compagnie naar Batavia kunnen komen zonder dat het Siamse hof dit verhindert. De resident is bevolen om wegens de redenen in het besluit van 20 juni 1765 vermeld, de koning en de phra-klang aan te kondigen [fol. 52] dat de Hoge Regering vooral wegens de voortdurende verliezen is gedwongen de logie te sluiten en slechts een enkele persoon ter bewaking van de logie achter te laten. Alle overige dienaren zullen met de vervoerbare bezittingen naar Batavia vertrekken en daar afwachten of er gunstiger tijden zullen aanbreken om weer terug te keren. Dit moet het hof duidelijk worden gezegd, zodat het het verwerven van 700.000 à 800.000 lb sapanhout niet belemmert. Uit vrees dat de nodige passen voor de verscheping worden geweigerd, moet de resident de brieven voor de koning en de phra-klang, [fol. 53] waarin het voornemen te vertrekken wordt vermeld, zo lang mogelijk onder zich houden, opdat het sapanhout zo veel mogelijk wordt verworven en vervoerd en de uitstaande vorderingen zijn geïnd. De assistent